

תכנון נכון לחצר בית הספר משפיע על ציוני התלמידים

גינה קהילתית בחצר בית הספר – מרחב ללמידה משמעותית

נעמה לב

מיזם מיוחד של ג'וינט ישראל שגייס את קרן אספר וקק"ל אנגליה, בהפעלת החברה להגנת הטבע (חלה"ט), מסייע לבתי הספר לתכנן מחדש את החצר ולהקים גינה קהילתית כמרחב ללמידה מיטבית משמעותית בחצר בית הספר.

אדריכלית הנוף גליה חנוך רועה, המתמקצעת בתכנון מרחבים אקולוגיים בשיתוף הקהילה, עשתה סדנאות תכנון מיוחדות בבתי הספר בהם לקחו חלק תלמידים, מורים, צוותי הנהלה, נציגי הורים ופעילים בשכונה. התוצאה: תכנון רב משתתפים של המרחב המתאים לצרכי בית הספר והקהילה שלו. המרחב כמובן הוא מרחב "ירוק" המתחשב בסביבה, משלב עקרונות של פיתוח בר קיימא ומעודד אימוץ הרגלים וערכים סביבתיים.

חצר בית הספר הינה חלק אינטגרלי ומשמעותי ממרחבי בית הספר ומאופיו. תכנון נכון של החצר משפיע ישירות על חזות בית הספר, על האקלים בו, על התפתחות קוגניטיבית וחברתית של התלמידים.

במקרים רבים, תכנון לקוי המביא למחסור במרחבים ירוקים, בצידוד ובמתקנים, מגביל את אפשרויות המשחק והשהייה וכתוצאה מתפתחים ויכוחים, הילדים משתעממים ומופיעה התנהגות תוקפנית. לילדים יש פחות הזדמנויות להתפתחות פיזית, חברתית וקוגניטיבית. חצר בית ספר המתוכננת נכון יכולה ליצור יותר אפשרויות למשחק בסביבה בטוחה ובריאה יותר, להביא להתנהגות חיובית יותר, להעצמה אישית, לפיתוח מנהיגות. חצר מותאמת מאפשרת גם למידה מיטבית בסביבה החוץ כיתתית.

הקמת המרחב נעשת בהובלת המנחה של החלה"ט ואנשי מקצוע, בצוות ההקמה שותפים אנשי בית הספר, תלמידים והורים. כל השותפים מרגישים שהמרחב הנבנה הוא שלהם ובאחריותם ודואגים באופן סדיר לטפח אותו ולשמור עליו. במקביל לתהליך הקמת הגינה, עובר צוות בית הספר השתלמות אצל מנחות החלה"ט, המדריכות את המורים כיצד להפעיל את המרחב וללמד בו את כלל המקצועות הנלמדים בבית הספר: מדעים, שפה, חשבון, גיאומטריה, מולדת, תורה, אנגלית ועוד. לדוגמה: קיר ירוק שימש ללמידת שברים בחשבון וערוגת עץ מוגבהות ללימוד נפח של תיבה בגיאומטריה.

שלושה בתי ספר בדרום הארץ - הדקל באשקלון, יצחק שדה בדימונה ואפרים בן דויד בקריית גת - כבר יצאו לדרך והשינוי ניכר בכל הרמות.

נעמה לב - רכזת גינות קהילתיות ארצית, החברה להגנת הטבע

למעלה ומימין: הקמת גינה קהילתית בבית ספר דקל, אשקלון למטה: ב"ס אפרים בן דויד קריית גת - לפני ואחרי

